

Kurt Hansen (VS):

Hr. Bertel Haarder nævnte, at tilskuddene kun skulle være til arbejdspladser, som ellers ikke ville blive oprettet. Jeg må indrømme, at med udgangspunktet i den analyse, jeg har af den økonomiske politik og af arbejdsmarkedsforhold i det hele taget, må jeg sige, at der ikke levnes plads til, at jeg kan forestille mig, at man ved at give tilskud, ved at bruge denne fremgangsmåde, i sig selv skulle kunne skaffe flere arbejdspladser. Når noget sådant skal analyseres, så mener jeg, det er vigtigt, at analysen er bygget over en længerevarende periode, for man kan da udmærket forestille sig, at det på ret kort sigt kan have nogle umiddelbare virkninger, som ikke behøver at være de samme, hvis man tager dem på lidt længere sigt.

Så vil jeg bare lige sige til arbejdsministeren, at jeg faktisk var til stede, dengang statsministeren fremsatte disse udtalelser, og det tror jeg også at arbejdsministeren er klar over. Jeg sad heller ikke og sov; jeg sad faktisk og hørte efter, for jeg synes, dette er ret spændende og interessant.

Grunden til at jeg har trukket det frem både i forespørgselsdebatten, som netop er blevet afsluttet, og her, hvor jeg har nævnt det meget generelt, hænger sammen med, at i beskæftigelsesplanen er det ret uigennemtsigtigt, hvad der egentlig ligger omkring de offentligt ansatte. Jeg er meget interesseret i at få noget mere konkret at vide om, hvad det egentlig er, man vil sætte i gang. På hvilke områder er det? Jeg mener bestemt, at der ligger nogle muligheder, men hr. Bertel Haarder har ganske ret i, at det ikke løser nogen valutaproblemer som sådan; det vil jeg heller ikke påstå, at det gør.

Bertel Haarder (V):

Blot det til forklaring, at når jeg sagde, at løntilskuddene kun var til arbejdsgivere, som opretter en arbejdsplads, som ellers ikke ville være blevet oprettet, så var det en udtalelse, der var lidt for stærk – det er erkendt – og jeg havde også selv modificeret den forinden. Det, jeg tænkte på, var de oplysninger, vi fik af ministerens egen konsulent om, at løntilskud i forbløffende stor udstrækning blev tilskud til arbejdspladser, der ellers ikke ville være blevet oprettet. Det var det, jeg sagde, at vi netop skulle kigge nærmere på i udvalget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslagenes overgang til anden (sidste) behandling

vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslagene henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til folketingsbeslutning om forbud mod overarbejde [af Ole Henriksen m. fl.].

(Beslutningsforslag nr. B 36. Fremsat 12/4 77).

Forslaget sattes til forhandling.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Det synes, som om vi med vores debat om, hvordan man kan fordele beskæftigelsen, har taget hul på en række af de egentlige lovforslag og forslag til folketingsbeslutning, der skal behandles i disse dage. Således også med dette forslag til folketingsbeslutning om forbud mod overarbejde. Jeg skal derfor, også fordi dette forslag, fremsat også af medlemmer af SF, tidligere er blevet førstebehandlet her i tinget den 18. marts sidste år i en ganske enslydende form, ikke gå i detaljer, men i det hele henvide til de bemærkninger, der ved den lejlighed blev fremsat af daværende arbejdsminister Erling Dinesen, bemærkninger, jeg er helt enig i.

Det eneste, jeg skal pege på, er, at siden da har et flertal i folketinget, nemlig partierne bag augustforliget, som et led i dette forlig udtrykt enighed om, at der bør søges tilvejebragt øgede beskæftigelsesmuligheder ved en begrænsning af overarbejdet såvel på det private arbejdsmarked som i den offentlige sektor.

Staten har direkte indflydelse på disse forhold i den offentlige sektor, og her kan jeg nævne, at inden for post- og telegrafvæsenet og inden for DSB er der alene på finansloven 1977-78 sket en konvertering af bevillinger til overarbejdsbetaling til nye stillinger i et antal af ca. 300. Endvidere er der ved forhandling med tjenestemandorganisationerne fastsat nye bestemmelser om begrænsning af overarbejde og afspadsering i stedet for vederlag. Endelig er der i overenskomstforslaget med AC indeholdt nye begrænsninger i overarbejde for lærerpersonale ved gymnasier og seminarier.

[Arbejdsministeren.]

For så vidt angår det private arbejdsmarked er det fortsat regeringens opfattelse, at spørgsmålet om overarbejdets rimelighed og tilrettelægning er så nært forbundet med de meget varierede forhold på arbejdsmarkedets mange forskellige områder og på de enkelte virksomheder og arbejdspladser, at det ikke er et spørgsmål, som i vore dage egner sig til at blive løst ved lovgivning. Det må være en opgave for organisationerne, som da også i talrige tilfælde som led i de kollektive overenskomster – også i forbindelse med denne overenskomst – har truffet aftale om vilkårene for overarbejde og i vid udstrækning også om afspadsering. Regeringen har derfor, for så vidt angår dette område, ikke ment at burde gå videre, end hvad henstillingen i augustforliget i sig selv indeholder.

Om den administration, forslaget indebærer, vil jeg gerne sige, at jeg er meget i tvivl om, hvor effektivt den vil kunne virke, og jeg er sikker på, at de administrative konsekvenser vil blive ganske betydelige. Jeg vil gerne erindre om, at vi fra 1937 til 1946 havde en lov om forbud mod overarbejde, og at denne lov netop blev stærkt kritiseret for at være overordentlig vanskelig at administrere.

Jeg har som sagt sympati for de synspunkter, der ligger bag forslaget, men af de grunde, jeg har nævnt, mener jeg, at det problem, som forslaget retter sig imod, ikke egner sig til at blive løst ad lovgivningsens vej.

Taanquist (S):

Fra socialdemokratisk side finder vi det også tvivlsomt, om der her er tale om et område, der egner sig til at lovgive om. Forholdene inden for de enkelte dele af arbejdsmarkedet er så forskellige, at spørgsmålet om begrænsning af overarbejde er et område, man nødvendigvis bør overlade til parterne selv at forhandle sig til rette om.

Inden for det offentlige er man jo nået et langt stykke ad vejen imod en begrænsning af overarbejdet gennem forhandlinger mellem staten og de organisationer, som staten forhandler med. Vi finder det rigtigt, at man også på det private arbejdsmarked selv finder frem til løsninger, der kan begrænse overarbejdet på en måde, som er både forsvarlig og acceptabel for de enkelte områder, og det skal vi da gerne være med til at opfordre parterne til.

Voigt (FP):

I fremskridtspartiet er vi dybt uenige med forslagsstillerne. I en tid, hvor vi skylder millionvis af arbejdstimer væk på grund af den uanstændige gældsætning, landet er bragt i, skal der derimod knokles og atter knokles. Vi har kun ét eneste råprodukt her i landet, og det er vores næver, og de skal bruges.

Vi vender os imod forslaget, og jeg skal så blot føje til, at man kan se, hvad vi mente om dette forslag, ved at læse Folketingets Forhandlinger fra den 18. marts 1976, sp. 7334–7335 og sp. 7343–7344.

Holm (V):

Et forbud mod overarbejde hører til i rækken blandt velmente forslag, der skulle føre til en efter forslagsstillernes mening bedre eller i hvert fald anden fordeling af den forhåndenværende beskæftigelse. Venstre finder, som jeg gav udtryk for det under forespørgselsdebatten, at den første og væsentligste opgave er at få styrket beskæftigelsen og ikke blot resignerende at omfordele denne.

Dette velmente forslag fra SF gør sig for det første bemærket ved at være et indgreb i aftalefriheden, idet der er tale om et forbud og ikke alene på organisationsplan, hvilket SF ellers plejer at vende sig imod, men tillige et indgreb i den enkeltes aftalefrihed, og ikke mindst dette finder jeg yderst betænkeligt. For det andet synes forslaget ikke umiddelbart praktisk gennemførligt, men det vil udvalgsbehandlingen vel kunne afklare.

Venstre kan ikke på det foreliggende grundlag anbefale en lovgivning efter de i forslaget angivne retningslinjer.

Palle Simonsen (KF):

Det er klart, at i en situation som den, vi finder os i nu, vil det være muligt at begrænse overarbejde på visse områder, således at det kan give en bedre arbejdsfordeling. Men som det allerede er nævnt af visse ordførere, er det jo ikke nogen løsning på problemet, når man skal vurdere det langsigtet. Den måde, som SF har stillet det op på her, i den bastante form, som vi møder det, kan vi under ingen omstændigheder acceptere.

I øvrigt er det jo en interessant situation i dag, for nu er vi altså vidner til – jeg har godt set, at SF også indrømmer det i bemærkningerne – at SF godt vil gribe ind i bestående overenskomster. Det er altså ikke et princip, som man på ethvert tidspunkt går imod, men

[Palle Simonsen.]

man går imod det, alt afhængigt af, om det passer ind i éns egen opfattelse eller det ikke gør det.

Det er klart, at man simpelt hen ikke kan leve med et forslag som det, SF her lægger frem. Det vil heller ikke være heldigt. Hvis vi tager den offentlige sektor, må vi konstatere, at hvis der her blev tale om et forbud i almindelighed mod overarbejde, så ville det i det lange løb medføre oprettelse af en lang række nye stillinger. Det kunne måske være forsvarligt for en kortere periode, men der er vel ingen, der drømmer om, at vi nogen sinde skulle komme af med disse stillinger igen, når situationen var blevet en anden. Derfor ville det skabe en forvirring i den offentlige sektor, som ikke er rimelig.

Hvad angår den private sektor, tror jeg også, at det er vigtigt at føje til, ud over hvad ministeren og andre har sagt, at man jo ikke kan leve med en så restriktiv bestemmelse. Praksis fungerer lidt anderledes, end det ser ud til efter et sådant teoretisk forslag. I en lang række tilfælde kan man ikke få den arbejdskraft, man skal bruge for at udføre en ordre, og vil være nødsaget til at bruge overarbejde. Derfor er den begrænsning af overarbejde, der kan finde sted i den givne situation, kun et spørgsmål om, at man søger at anvende den, når der er muligheder, men det er nok ikke i så mange tilfælde, der i praksis er muligheder for det. Derfor kan vi ikke støtte forslaget.

Lindinger (CD):

Så længe det er mest praktisk af hensyn til landets forhold at føre indkomstpolitik, finder jeg det da udmærket, at man også kunne lovgive om en sådan ting som overarbejde.

Jeg hørte arbejdsministeren udtale, at han med en frygtelig bunke forbehold dog så med sympati på baggrunden for forslaget fremsættelse. Jeg vil gerne tilføje, at vi hos os ser med stor sympati på baggrunden for dette forslags fremsættelse. Det er fremsat med henblik på at bidrage til at bekæmpe arbejdsløsheden, og så vil jeg springe punkt 2 over og sige, at det også er tænkt at medvirke til et forbedret arbejdsmiljø, og det kunne jeg godt tænke mig ville blive tilfældet.

Når man i bemærkningerne til forslaget siger, at det også skulle bidrage til at forhindre, at vægning ved at tage overarbejde skal kunne pådømmes ved arbejdsretten, så er jeg

ikke længere enig. Nu er jeg ikke så meget for ordet »arbejdsret«, for jeg har jo tidligere udtalt, at ret til arbejde skal være en menneskeret, og den vil jeg jo helst kalde »arbejdsretten«.

Jeg er meget enig med arbejdsministeren i, også når vi kigger tilbage på, hvad der er sket tidligere år, at det vil blive en lov, som det vil blive meget vanskeligt at administrere. Derimod er jeg altså uenig i, at man må nok kunne lovgive inden for visse rammer. Det, jeg er særlig nervøs for, er driftsforstyrrelser.

Jeg føler, at dette seriøst fremsatte forslag i hvert fald også kræver stor interesse og vil få det fra vor side under udvalgsarbejdet. Om det så vil blive muligt at gennemføre det, kan man ikke være sikker på, men der vil være mange gode impulser at hente alene ved at få et sådant forslag behandlet i udvalget.

Jørgen Jensen (DKP):

Når man i den offentlige sektor, hvad der sker, undlader nyansættelser ved at klare problemerne ved at lade folk gå på overarbejde, så er det naturligt, at der kan komme tanker om, at hvis man forbød noget sådant, så ville man få flere i arbejde. Men jeg vil godt sige, at vi er noget betænkelige ved forslaget.

Vi er for det første betænkelige, fordi det kunne sætte løsninger op, som ikke vil være løsninger. Dernæst rejser det jo også en lang række problemer. Jeg skal gemme nogle af dem til udvalgsarbejdet, men jeg vil her blot pege på, at forbud mod overarbejde jo også måtte betyde forbud mod dobbeltbeskæftigelse. Vi er i den situation, selv inden for arbejderparten, at vi har medlemmer, som tager arbejde for at tjene lidt ekstra. Ikke mindst i denne tid, hvor Bakken og Tivoli er åbne, er der nogle, der er beskæftiget dér. Det er klart, at det vel nok er mindre i den nuværende beskæftigelsessituation. Jeg siger blot, at det ikke kan løses kategorisk, som det er foreslået her.

§ 3 i forslaget om, at man skulle oprette et nævn, er vi meget betænkelige ved. Vi er betænkelige ved en lovgivning, der griber ind i overenskomsterne. Hvis vi nu også skulle have et nævn, der skulle administrere overenskomsterne, så er jeg bange for, at vi kommer fra asken i ilden, havde jeg nær sagt, i hvert fald gør det værre.

Vi er altså meget betænkelige ved visse dele i dette forslag, men vil i udvalget prøve at kigge på, om vi kan indføre nogle af de ting, der

[Jørgen Jensen.]

er peget på her, for at forhindre, at man meto-
disk blokerer for ansættelser i stillinger, hvor
man skulle og burde ansætte nogle.

Med hensyn til spørgsmålet om, at vægring
ved at tage overarbejde skulle kunne pådømmes
ved arbejdsretten, mener vi fortsat, at det bur-
de være sådan, at det var en frivillig ting, og at
det også burde være muligt både for den en-
kelte og for en organisation, en klub, at nægte
overarbejde, hvis man kunne bevise grundene
til det.

Bolvig (RV):

Man er meget traditionel her i folketinget.
Nu ser vi tydeligt, at rollerne er byttet om. Vi
har lige haft to forslag, ét fra det konservative
folkeparti og ét fra en række partier, og da
gik f. eks. socialistisk folkeparti kraftigt imod.
Nu har vi et forslag til bekæmpelse af arbejds-
løsheden fra socialistisk folkeparti, og så går
venstre, konservative og fremskridtspartiet
imod.

Jeg kan helt tilslutte mig det, der står i be-
mærkningerne til forslaget om, at det er på-
krævet, at ingen muligheder for at bringe de
ubeskæftigede i arbejde lades uforsøgte, og jeg
er ikke i tvivl om, at hvis et sådant forslag kan
gennemføres, ville det medvirke til at bringe
arbejdsløse i arbejde. Derfor vil vi fra det ra-
dikale venstres side naturligvis se med velvilje
på dette forslag, selv om vi klart erkender, at
der vil være en lang række problemer for er-
hvervslivet, men disse problemer må naturlig-
vis løses. Kan vi løse dem, så er det måske en
af de veje, vi bør betræde. Vi må erkende, at
det har været en succes hos det offentlige, og
derfor skulle der vel også være muligheder for,
at det kunne blive en succes inden for det pri-
vate erhvervsliv.

Jeg synes, det er interessant at se, at socia-
listisk folkeparti ved fremsættelsen af dette for-
slag ikke er nervøs for at gribe ind i organisa-
tionernes såkaldte frie forhandlingsrettigheder.
Der kan jeg være enig med socialistisk folke-
parti. Vi står vel netop i en situation her i Dan-
mark, hvor det er nødvendigt, at vi fra folke-
tingets og regeringens side ikke frit lader de
forskellige organisationer forhandle uden hen-
syn til helheden, og det er denne helhed, vi er
sat til at varetage. Jeg ser derfor netop denne
nye holdning fra socialistisk folkeparti som no-
get overordentlig positivt, som jeg tror det ra-
dikale venstre ikke er ene om at bemærke.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om vi ikke,
samtidig med at vi vurderer overarbejdsmulig-
hederne, også kan prøve at vurdere, hvad et
forbud mod akkordarbejde vil bevirke. Jeg har
sagt før i debatten, at akkordarbejde er en
ting, som virker nedslidende på de mange men-
nesker, som er udsat for akkordræset, om ikke
et forbud mod akkordarbejde dels vil fremkal-
de bedre trivselsmuligheder på den enkelte ar-
bejdsplads, dels vil spare samfundet for en lang
række sociale udgifter og bringe mange i ar-
bejde.

Honoré (KrF):

Også jeg vil melde mig blandt dem, der lyk-
ønsker SF med denne nye arbejdsmarkedspoli-
tik, hvor SF ud fra et højere hensyn end hen-
synet til arbejdsmarkedets parter egne frie for-
handlinger mener det berettiget for lovgivnings-
magten at pålægge arbejdsmarkedets parter
visse begrænsninger i deres forhandlingsrettig-
heder.

Det er et meget løfterigt initiativ, rent prin-
cipielt i hvert fald, SF er fremkommet med
her. For det kan jo ikke være SFs mening, når
de skriver, at de anser arbejdsløshedssituatio-
nen for så alvorlig og ekstraordinær, at dette
forslag til folketingsbeslutning – der er et ind-
greb – må anses for berettiget, at det alene er
dette forslag, SF kan forestille sig berettiget.
Der må være en lang række andre forslag, der
i lige så høj grad kan bekæmpe arbejdsløs-
heden. I det øjeblik foranstaltninger kan redu-
cere arbejdsløsheden, måske med tusind eller
et par tusinde inden for den private sektor, så
må det åbenbart, hvis vi skal følge filosofien
bag SFs forslag, være berettiget, at folketinget
griber ind og trækker en løsning, havde jeg nær
sagt, ned over organisationerne.

Til lykke til SF med denne nye politik, som
vi mener må få store konsekvenser fremover.

Også kristeligt folkeparti er tilhænger af en
begrænsning af overarbejde, hvis man derigen-
nem kan få flere i arbejde. I augustforliget ind-
gik, at man skulle reducere overarbejdet i den
offentlige sektor. Dette er man jo allerede godt
i gang med, og nu vil SF altså også gøre det
i den private sektor. Det er muligt, at vi skal
have et lovgivningsinitiativ på dette område,
men der er ingen tvivl om, at SFs forslag er
alt for vidtgående. Det er jo ikke sikkert, at
man f. eks. i mindre virksomheder i korte pe-
rioder, hvor man har ekstra meget at bestille,
er i stand til at effektuere ordrerne ved at tage

[Honoré.]

nogle nye mennesker ind, der slet ikke kender de særlige problemer, som disse virksomheders specialiserede ansatte, som er inde i et sagsområde, er i stand til at løse.

Jeg mener, altså, at dette forslag er alt for lidt gennemarbejdet, at det rummer en hel række problemer, men vi er da interesseret i at arbejde med det i udvalget og få disse problemer draget frem.

Ib Christensen (DR):

Som forslagsstillerne selv gør opmærksom på det, er der her tale om et indgreb i organisationernes forhandlingsrettigheder. Det kan tilføjes, at det er endda et ret så drastisk indgreb i organisationernes forhandlingsrettigheder. Da retsforbundet er modstander af sådanne indgreb, går vi netop af denne grund imod dette forslag, da vi ikke mener, at det tilkommer statsmagten at blande sig i organisationernes frie forhandlingsrettigheder, således som der her i allergroveste omfang er tale om.

Dernæst kommer, som ministeren jo allerede har antydnet, at det er umådelig vanskeligt – jeg vil tilføje, at det i praksis vil være næsten umuligt – at kontrollere en sådan lovgivning. Endelig kan den i det omfang, den overhovedet bliver efterlevet eller kan kontrolleres, virke temmelig ødelæggende for virksomheder, der har et midlertidigt eller øjeblikkeligt overarbejdsbehov. Hvad med f. eks. skibsbesætninger? Der kan nævnes en lang række andre eksempler på, hvor uhensigtsmæssigt et sådant forbud vil virke.

Det højeste, vi kan eller bør gøre fra folketingets side, er, at vi opfordrer arbejdsmarkedets parter til at enes om begrænsning af overarbejde. Så kan man håbe, at de kan finde ud af det, og det tror jeg godt de kan. Vi skal i hvert fald ikke blande os i disse aftaleanliggender.

Når det drejer sig om den offentlige sektor, så kan der derimod, som også ministeren gjorde opmærksom på det, gennemføres begrænsninger af overarbejde. Det er jo sket inden for dele af den offentlige sektor. Man kunne nævne endnu en sektor, sundhedssektoren, hvor der i høj grad kunne være behov for en begrænsning af overarbejde ved oprettelse af nye stillinger, der ikke bliver økonomisk belastende for det offentlige, sammenlignet med de overarbejdspenge, man må betale i dag. Der er altså stadig væk noget inden for det offentlige,

der kan gøres med hensyn til at begrænse overarbejde dér, men der er også områder inden for det offentlige, hvor det ikke vil være særlig praktisk at begrænse et midlertidigt overarbejdsbehov el. lign.

Vi kan altså ikke medvirke til gennemførelse af dette forslag, men må gå imod forslaget, som vi ikke af de grunde, jeg her har nævnt, kan acceptere.

Kurt Hansen (VS):

Rent principielt kunne vi godt støtte et sådant forslag om, at man fra folketingets side greb ind ved at lave et forbud imod overarbejde. Der kunne også være andre ting; der kunne være akkordarbejde, som hr. Bolvig nævnte. Det vil vi gøre ud fra den betragtning, at dette her med de frie forhandlinger på arbejdsmarkedet, det har vi fremført flere gange, er en illusion, så længe man har en forligsmandslov, så længe man har staten til at intervenere hele tiden under forhandlingsforløbet. Det drejer sig både om de specielle og de generelle overenskomstforhandlinger.

For det andet viser det sig, at lønarbejderne har rejst dette krav ude på arbejdspladserne. Det er jo ikke sådan, at dette med overarbejdet er noget, man har hittet på fra folketingets side, en bestemt økonomisk politik eller noget sådant. Det er et krav, som folk i tusindtal har rejst ude på arbejdspladserne og i fagforeningerne, så man kunne måske undre sig en lille smule over, at det ikke var med i det, der i de seneste dage er blevet fremhævet som arbejderbevægelsens beskæftigelsesplan. Hvis der er noget, der er blevet diskuteret og fremsat resolutioner om på arbejdspladser og i fagforeninger, så er det et krav som dette. Så det savner jeg i hvert fald dér.

Jeg synes også, at man skal lade være med at se spørgsmålet om overarbejde udelukkende som en faktor i bekæmpelsen af arbejdsløsheden eller et forsøg på at nedbringe arbejdsløsheden. Det er jo rigtigt, som det er nævnt i bemærkningerne her, at overarbejde også har meget at gøre med arbejdsmiljøet, og det har folketinget overhovedet ingen skrupler over for at lave lovgivning om, så den er altså mere end snævert ensidig på den måde, at det er et overenskomstspørgsmål. Det er i lige så høj grad et arbejdsmiljøspørgsmål.

Nu har jeg udtalt en generelt positiv holdning over for det, som jeg ville opfatte som princippet; jeg gik imod overarbejde, men jeg

[Kurt Hansen]

vil nok sige, at jeg er meget bekymret over det overarbejdsnævn, som nævnes i punkt 3. Jeg mener, at der ved nedsættelse af et sådant nævn ville være tale om en udvikling af det klasse-samarbejde imellem staten og arbejdsgiverne og lønarbejdernes organisationer, som vi overhovedet ikke har nogen som helst sympati for. Samtidig ligger der jo den mulighed i det, at sådan nogle tanker kan være med til at danne udgangspunkt, være med til at forstærke andre tanker, der har været, om nedsættelse af et overenskomstnævn, der skulle sidde og ikke bare tilrettelægge overarbejde, men tilrettelægge overenskomster i det hele taget. Det er vi bestemt meget, meget skeptiske over for, eller rettere sagt, det er vi klart modstandere af. Men i princippet vil vi godt være med til at gennemføre forbud mod overarbejde. Der kan være nogle problemer i det. Det kan vi se på i udvalget. Men med hensyn til oprettelsen af et overenskomstnævn er vi stået af.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ole Henriksen) (SF):

Jeg kan jo ikke sådan sige tak over en bred front til partierne, men jeg synes nok, at der har været en drøftelse her, som viser, vi står over for nogle problemer, hvor man i hvert fald for den offentlige sektor erkender, at man godt kan løse problemerne, og dér er man også i stand til at gribe ind.

Det har jo været et gennemgående træk, at dette er et indgreb i det private arbejdsmarkeds egne anliggender, og det kan det vel nok også siges at være. Men dette skal først og fremmest betragtes som et beskæftigelsesforslag, og det er vel også derfor, det er på dagsordenen i dag sammen med den øvrige del af beskæftigelsesforslagene. Det er altså ikke et spørgsmål om at gribe ind i al almindelighed, men det er et spørgsmål om at sikre, at man kan fremskaffe nogle ledige arbejdspladser ved at afskaffe overarbejde.

Sagen er også, som LO siger, at overarbejdstimerne udgør 2-3 pct. af de totale timer, og det er jo adskillige tusinde mennesker, som i den forbindelse kunne komme i arbejde. Det har da i hvert fald vist sig, at det kan lade sig gøre inden for det offentlige område; så må det jo også kunne lade sig gøre inden for LO-området.

Vi erkender, at der kan være nogle administrative besværligheder i forslaget, og det er

da nok muligt, at man under udvalgsarbejdet kan finde frem til ordninger, som satser på en mere frivillig aftale mellem parterne på arbejdsmarkedet. Man er jo ikke så ukendt med at lave henstillinger fra folketinget til arbejdsmarkedet, og jeg tror nok, at en henstilling om at få begrænset overarbejde i hvert fald for LOs vedkommende vil blive hilst med glæde. Derfor kan man vel nok prøve at få parterne til selv at gå i gang med at løse opgaven. Det ville da være det bedste, hvis det kunne lade sig gøre.

Jeg ved da, at man ved de sidste overenskomstforhandlinger forsøgte at presse arbejdsgiverne til at slippe af med endnu mere overarbejde, end tilfældet var, men vi ved jo også, at det er arbejdsgiverne, som stadig væk vil have den ventil, at de kan sætte folk til overarbejde, og vel at mærke, at folk har det som en pligt at udføre det overarbejde, som de bliver pålagt. Det er altså ikke engang en frivillig sag, om man vil arbejde over på arbejdsmarkedet i den private sektor. Det er en pligt i henhold til overenskomsten.

Jeg er ikke forbavset over, at fremskridtspartiet kører på filosofien om, at nu skal der altså bare knokles derude, og at det sådan set er den måde, man skal løse problemerne på. Jeg synes, at det siger næsten alt om, hvad fremskridtspartiet tænker sig, ikke bare med det private arbejdsmarked, men de har jo også deres specielle tanker med den offentlige sektor. Det er klart, at hvis man skal dyrke den filosofi, så kan vi ikke alene få den dobbeltbeskæftigelse udvidet, som hr. Jørgen Jensen talte om, men også få betydelig mere overarbejde sat i værk, end ønskeligt er.

Jeg vil da også lige nævne med hensyn til betænkelighederne ved det restriktive, der ligger i dette, at det jo ikke er anderledes, end at vi prøver her at vende problemstillingen om, således at anmeldelse af overarbejde sker efter samme bestemmelser, som man har for 11 timers reglen, hvor man sætter en vis beskyttelse ind og siger, at har man overtrådt eller vil man overtræde 11 timers reglen, så er der indberetningspligt til arbejdstilsynet. Dér synes jeg nok, man i samme omfang kunne få en indberetningspligt om dette, således at det ikke bliver så administrativt besværligt, som det heroppefra er antydnet at det skulle være. Jeg mener altså, at arbejdstilsynet måske kunne komme til at spille en rolle i denne forbindelse, på samme måde som det kører i dag omkring 11 timers reglen.

[Ole Henriksen.]

Jeg er glad for alle blomsterne fra kristeligt folkeparti. Jeg vil ikke sige, at SF er gået ind i rækkerne af partier, som ønsker restriktioner og indgreb i overenskomsterne, men vi vil i hvert fald fastslå, at dette for os først og fremmest er et beskæftigelsesforslag. Det er ud fra dette, forslaget skal vurderes, også under det kommende udvalgsarbejde.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Ganske kort: jeg er normalt overordentlig enig med hr. Bolvig og plejer at glæde mig over, at hr. Bolvigs særlige kendskab til arbejdsmarkedsforhold og erhvervsforhold giver baggrund for denne enighed.

Men jeg er ikke enig med hr. Bolvig i hans bemærkninger i dag, når han udtrykker en så ubetinget glæde over et af folketinget gennemført forbud mod overarbejde, og når han endda overtrumfer SF ved at anbefale, at vi også vurderer et tilsvarende hurtigt forbud mod akkordarbejde. Jeg kan ikke modsætte mig at være med i en sådan vurdering, hr. Bolvig; får jeg en henvendelse derom fra arbejdsmarkedsudvalget, skal jeg bidrage, så godt jeg kan.

Når vi nu taler om at vurdere, så er jeg nødt til at bede hr. Bolvig vurdere, hvad han lagde i sin og sit partis tilslutning til, at vi for få uger siden ophøjede et mæglingforslag til lov, der betyder, at parterne nu har overenskomster for en 2-årig periode. Vi kan da ikke for nogle ganske få uger siden anerkende eksistensen af nogle 2-årige overenskomster, for så nu at sige, at dem skal vi nu drage ud og lave om. Jeg håber heller ikke, at det er hr. Ole Henriksens holdning, men all right, han tog ikke samme del i dette. Hans begejstring for indgreb er knyttet til denne og andre sager, ikke til den anden.

Hr. Ole Henriksen siger, at vi dog vel kan give en henstilling, og så fortsætter han: ja men jeg ved, at indtil for få uger siden arbejdede arbejdsmarkedets parter intenst på at søge dette problem løst. Hvilket formål skulle en henstilling så have, når hr. Ole Henriksen selv gør opmærksom på, at han er vidende om, at det har været inddraget som et aktuelt og væsentligt problem i de overenskomstforhandlinger, der nu netop er afsluttet?

Så ville jeg ikke have sagt noget til hr. Voigt, for det synes jeg ikke at hr. Voigts indlæg berettigede til, hvis ikke jeg alligevel var på talerstolen, men nu er jeg her, og så den lille ven-

lighed, at når hr. Voigt siger: vi har kun ét eneste råprodukt, vore næver, så går jeg ud fra, at hr. Voigt alene taler på fremskridtspartiets vegne. Dette samfund eksisterer dog også i kraft af en vis anvendelse af uddannelse og åndsevner, men jeg har ikke noget imod, at vi andre reserverer det til vore områder.

Bolvig (RV):

Jeg vil gerne takke ministeren for de smukke bemærkninger til mig, og når ministeren korrekser mig, må jeg naturligvis ydmygt bøje nakken.

Jeg sagde, at jeg synes, det i denne situation var rimeligt, at vi vurderede virkningerne af et forbud mod overarbejde, at vi i denne situation vurderede virkningerne af et forbud mod akkordarbejde. Jeg regner med, det vil tage megen tid at vurdere disse virkninger. Hvis vi efter en vurdering finder frem til, at det vil være væsentligt, så har vi altså to år, hr. minister, inden folketinget næste gang skal ophøje et overenskomstforslag til lov, dvs. at om to år står vi i den situation, at det kan indgå i vort materiale, at akkordarbejde eller overarbejde eventuelt ikke længere er tilladt.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Kun den meget korte bemærkning, at næste gang skulle parterne meget gerne løse deres overenskomstproblemer selv.

Hiermed sluttede forhandlingen.

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om midlertidig indbetaling fra staten til Arbejdsmarkedets Tillægspension af visse dyrtidsportioner.

(Lovforslag nr. L 165. Fremsat 22/4 77).

Formanden:

Sammen med denne sag foretages de 2 følgende på dagsordenen opførte sager, nemlig: